UNIVERSITEIT GENT

Studiefiche

Vanaf academiejaar 2026-2027

Initiatie vakdidactiek Duits (H002186)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 3.0 **Studietijd 90 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 1)	Duits, Nederlands	Gent	peer teaching werkcollege
B (semester 2)	Duits, Nederlands	Gent	werkcollege peer teaching

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Biebuyck, Benjamin	LW07	Verantwoordelijk lesgever
Anaf, Griet	LW07	Medewerker
Zwaenepoel, Tom	LW07	Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027	**stptn**	**aanbodsessie**
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Duits, Turks)	3	A, B
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Engels, Turks)	3	A, B
Bachelor of Arts in de toegepaste taalkunde: combinatie van ten minste twee talen(afstudeerrichting Nederlands, Frans, Turks)	3	A, B
Educatieve Master of Science in de talen(afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	3	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting taal- en letterkunde)	3	A, B
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	3	A, B
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)	3	A, B

Onderwijstalen

Duits, Nederlands

Trefwoorden

Vakdidactiek, Duits als vreemde taal, leerplannen, didactische principes, lesvoorbereiding, lesopbouw, interactievormen in kleine groepen, competentiegerichte werkvormen, receptieve en productieve vaardigheden, microteaching, handboeken, klasmanagement, vaktijdschriften.

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel verwerven studenten (1) inzicht in de theoretische leerinhouden over taalinstructie bij vreemde taalleerders Duits en (2) leren ze de eerste vormen van toepassing in de praktijk aan, met name bij ondersteunende leervormen.
Het vak bestaat uit een aantal instructiemomenten en een aantal oefenmomenten. De instructiemomenten kunnen zowel in een klaslokaal als in digitaal formaat aangeboden worden.
In de instructiemomenten worden volgende onderwerpen behandeld:

- wat zijn de specifieke uitdagingen van vreemdetaalverwerving Duits
- de receptieve en de productieve vaardigheden
- introductie tot de meest gangbare handboeken Duits
- hoe ontwikkel ik leermateriaal, een evenwichtige lesopbouw, hoe bereid ik een les voor, hoe faseer ik mijn les
- interactie met leerlingen en leerlingengroepen; activerende werkvormen; eerste stappen in klasmanagement
- hoe doe ik microteaching in het Duits
- basisvaardigheden communicatie, evaluatie, feedback geven, klastaal

Bij de oefenmomenten gaan de studenten zelf aan de slag, geven ze elkaar feedback en krijgen ze feedback van het vakdidactisch team. In dit leertraject maken we ook ruimte voor intervisie en gezamenlijke bespreking van stage-ervaringen.

Begincompetenties

Studenten hebben het eerste en tweede modeltrajectjaar van het opleidingstraject Duits gevolgd, of de eindcompetenties of een andere manier verworven. Studenten worden omwille van de inhoudelijke afstemming tussen de oriëntatiestage en de initiatie vakdidactiek geadviseerd deze vakken gelijktijdig op te nemen.

Eindcompetenties

1 De studenten kunnen een goed opgebouwde, gestructureerde en inhoudelijk sterke lesvoorbereiding opstellen, met aandacht voor het leerplan en de voorkennis van de leerlingen.
2 De studenten kunnen leerinhouden omzetten in gepaste, gevarieerde, efficiënte, activerende en relevante didactische werkvormen.
3 De studenten kunnen alle vaardigheden (lezen, spreken, schrijven en luisteren) aan bod laten komen; ze presenteren een evenwicht tussen de vaardigheden enerzijds en de kennis anderzijds (vooral tijdens het behandelen van grammatica).
4 De studenten kunnen de leerstof in een duidelijke taal en in een aangepast tempo doorgeven aan de leerlingen.
5 De studenten kunnen omgaan met technische problemen (media) en met moeilijkheden in verband met klasmanagement (orde, tucht en discipline in groep of individueel).
6 De studenten kunnen op efficiënte wijze ingaan op fouten die leerlingen tijdens de les maken met betrekking tot inhoud, woordenschat, grammatica en uitspraak.
7 De studenten kunnen tijdens een lesmoment een vooropgesteld leerdoel bereiken, met aandacht voor de introductiefase en de evaluatiemomenten en met specifieke aandacht voor het tempo en de duur van een les.
8 De studenten kunnen constructief omgaan met kritiek (feedback) en aanbevelingen van de mentor en de stagebegeleider.
9 De studenten gebruiken de beschikbare media om een lesinhoud op boeiende wijze aan de leerlingen door te geven, daarbij aanleunend bij de directe leeromgeving en interesses van de leerlingen en de klas en bij de specifieke zwaartepunten van de school of de scholengemeenschap.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Het semesterplan omvat 7 sessies, waarvan 1 digitale module. De deelnemers bereiden een les voor, die in een van de sessies besproken wordt. De zesde sessie is voorzien voor microteachings en de bespreking ervan. De andere sessies verlopen interactief en vereisen actieve inbreng van de deelnemers.
Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GenAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: DaF Unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprache
Richtprijs: € 22
Optioneel: nee
Taal : Andere
Auteur : Brinitzer, Michaela et al.
ISBN : 978-3-12675-308-1
Aantal pagina's : 200
Oudst bruikbare editie : 2e
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe
Bijkomende info: Dit handboek wordt bij alle vakken in de leerlijn Vakdidactiek Duits gebruikt (dus ook: Vakdidactiek A: Duits en Vakdidactiek B: Duits)

Referenties

- *DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprache* (2013), H-J Hantschel, M. Brinitzer, S. Kroemer, Klett Verlag
- Goethe Institut, Deutsch lehren, http: //www.goethe.de/lhr/mat/deindex.htm

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Studiebegeleiding gebeurt door de onderwijsbegeleider en praktijkassistent.
- Interactieve ondersteuning via digitale leeromgeving

Feedback verloopt per mail, tijdens het spreekuur of op afspraak (op campus of online).

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Presentatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Permanente evaluatie op basis van opdrachten, medewerking en attitudes. Daarom is aanwezigheid verplicht. Wie niet aanwezig kan zijn, maakt een vervangtaak.
Een tweede examenkans is mogelijk. Er moet wel rekening mee gehouden worden dat sommige oefeningen of practica niet gecompenseerd kunnen worden door een vervangopdracht.
Het gebruik van elk generatief AI-systeem bij het schriftelijk examen is expliciet verboden en kan aanleiding geven tot een examentuchtprocedure.

Eindscoreberekening

- Micro-teaching/presentatie: 50%
- participatie bij de bespreking van de presentaties: 10%
- schriftelijk examen: 40%

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20).

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bepalen in overleg met de verantwoordelijk lesgever.